

Posudek na bakalářskou práci Kateřiny Dudové: Variabilita v sociálním chování koní domácích a zdivočelých.

Předložená bakalářská práce má za cíl zhodnotit variabilitu sociálního chování koní a přinést přehled o faktorech, které tuto variabilitu mohou ovlivňovat. Práce je poměrně rozsáhlá na 38 stranách textu, který autorka zpracovala na základě 122 referencí (odhadují, že literární přehled na dané téma není - naštěstí - úplný). Tématem je práce ambiciózní, neboť asi neexistuje mnoho domestikovaných zvířat, která by se chovala za tolika účely a žila v různých podmínkách. Přestože už nemáme původní divoké populace, máme alespoň koně reintrodukované, všude po světě populace (i intenzivně studované) ferální a domácích plemen je celá řada. Kůň je navíc zvíře nejen užitečné, ale i charismatické, takže o pozornost vědců má postaráno. Nicméně široce zadané téma nutně přináší řadu různých nástrah.

Je zřejmé, že za bakalářskou studii je velké množství práce a nastudované literatury. Obávám se, že se ale autorka úplně netrefila do představy, jak má na této instituci rešeršní bakalářská práce vypadat. Místo toho, aby se práce soustředila na jedno popř. omezený okruh témat, které by důkladně zpracovala – z práce je vidět, že se jich dá najít dost - široké rozkročení hlubší vhled moc neumožňuje. Čtenář se dozví o všem, co se socialitou souvisí, od opravdu důležitých věcí, jako je sociální chování různých skupin, přes reprodukci, infanticidu až po záležitosti spíše chovatelského rázu jako je vliv hormonální antikoncepce, způsoby chovu, adopce či ochranná opatření při kopulaci. Práce je tak spíše rešeršní literatury, než kritickým pojednáním o zajímavém problému.

Z textu je poznat, že autorka (i školitelka) jsou nadšenými „koňařkami“, což má pozitivní aspekty (zapálení pro věc, které obvykle až na extrémní příklady není na škodu), tak i v negativním smyslu. Používání zavedené hantýrky jako klisny zmetaly, levá strana nižšího krku, klisny jalové v textu je vlastně kouzelné, i když bych si v některých případech dovolil zaprotestovat – nevšimnul jsem si, že koňská délka byla zařazena mezi jednotky SI. Závažnější mi přijde „koňocentričnost“ celé práce. Široké vymezení tématu a množství literatury dovoluje se soustředit pouze na koně, koně a koně a to si myslím, že je škoda. O dalších zvířatech se čtenář vůbec nic nedoví. Pokud by se cíle více vymezily, pak by se možná čtenář mohl dozvědět něco o zajímavém obecnějším zoologickém či biologickém problému.

Ze stylu psaní autorčina psaní mám také dosti rozporuplné dojmy. V některých pasážích je vidět, že studentka umí psát a ovládá mateřštinu, jiné pasáže čtenář musí protřpět. Práce je opravdu nabušená množstvím informací a to i velmi zajímavých. Nicméně jejich zpracování často pokulhává. Velká část textu je psána v podivném „staccato“ stylu, kdy odstavec se rovná jedna věta ukončená citací a po ní následuje mnoho stejných odstavců a celých kapitol. V těchto místech chybí jakákoliv snaha poselství jednotlivých článků pospojovat dohromady, což by ovšem měl být jeden z cílů rešeršní práce. Jsem si jistý, že celé práci by podstatně méně (textu) mohlo znamenat více (kvality). Tento čtenáři dosti nepřátelský styl psaní má i další nedostatky. Řada vět není ani česky, struktura je spíše anglická a čtenář musí někdy dlouho přemýšlet, co je obsahem: „... k asimilaci a vyrovnání prostorových vzdáleností vůči stádu nově příchozího jedince došlo ve studii... „, str. 33, „krátce po porodu měnily chladnokrevné klisny více prostorové partnery, především z důvodů větší prostorových vzdáleností od stáda“, str. 11, „ve stádech panuje jasná hierarchie, tento řád je důležitý např. z hlediska jasných potravních a lokomočních rozhodnutí“. Často chybí slovo, písmeno nebo je něco navíc. Dostí rušivě působí zařazování anglických termínů do českého textu a to zejména tam kde by se to dalo snadno přeložit (Virginia Mountain range, Kamanawa horses). Předpokládám, že za finální úpravu může horečnaté sepisování. Práci by prospělo, kdyby se autorka pokusila alespoň některé výsledky zpracovat tabelární formou.

Abych to uzavřel. Podle mého názoru není bakalářská práce vhodně pojata, neboť smyslem kritická literární rešerše není navržit co nejvíce informací na dané téma/témata. Tohle se ovšem autorce nedá moc vyčítat. Jistou omluvou je, že školitelka je externí a vede diplomovou práci na PŘF JU poprvé (?). V takovém případě by měl zafungovat konzultant. Na čem má studentka lví podíl je výsledná podoba textu, který je v některých pasážích přinejmenším nedotažený. Na druhou stranu je vidět, že se práci opravdu věnovala, nastudovala ohromné množství literatury, projevila přehled a v některých pasážích i schopnost dobře psát. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „dobře“.

20.5. 2015

Radim Šumbera

